

Bez ústavů! Jsou situace, které zažijete jen v rodině.

Praha, 8. června 2017 – Ve dnech 7. – 9. června 2017 se v Praze uskuteční Mezinárodní konference *Bez ústavů! ... Jsou situace, které zažijete jen v rodině.*

Česká republika je jednou z posledních zemí Evropské unie, v níž jsou děti do věku 3 let stále umísťovány do ústavní péče. V rámci EU je Česká republika jednou ze zemí s nejvyšším počtem dětí v ústavní výchově. V současné době je v ústavech více než 8 500 dětí. I přes postupující transformaci péče o ohrožené děti se zdaleka ne pro všechny, které ze závažných důvodů nemohou vyrůstat ve své původní rodině, najde vhodná rodina náhradní. Dlouhodobých pěstounů, kteří by byli ochotni a schopni poskytnout kvalitní péči ohroženým dětem, je stále nedostatek.

DÍTĚ MÁ VYRŮSTAT V RODINĚ

Odborné studie potvrzují, že pro vývoj dítěte je optimální rodinné prostředí. Děti, které vyrůstají v rodině, mají oproti dětem z ústavní péče pevnější zdraví, dosahují vyššího vzdělání a znatelně méně často se dostanou do konfliktu se zákonem. Materiální zázemí ani vysoké nasazení a odbornost personálu v ústavech není s to nahradit milující rodinu.

Prostředí, ve kterém dítě vyrůstá, a forma péče a výchovy mají zásadní vliv na všechny oblasti dalšího vývoje dítěte a obecně i na celoživotní úspěšnost a výskyt duševních i somatických onemocnění. (Matějček, 1989, 1996).

Děti, které nemohou vyrůstat v rodině, jsou na cestě životem osamělé. Pro zdravý vývoj dítěte je tedy potřebné a přirozené vyrůstat v rodinném prostředí, které mu poskytuje dostatek podnětů a pocit kontinuity.

ODBORNÉ STUDIE vs. REALITA

Všichni odborníci varují, že individuální péče o dítě v raném období, i všech dalších fázích vývoje, není pouze „společensky kosmetickou“ záležitostí, ale je nezbytná pro vývoj mozku i všech dalších oblastí psychického a sociálního vývoje. Realita tomu ovšem neodpovídá a navzdory všem doporučením jsou stále i ty nejmenší děti umísťovány do ústavní péče.

„Cílem transformačního úsilí je zajistit, aby v případě problémů byla pomoc rodině poskytnuta v jejím přirozeném prostředí. Současný systém směřuje největší finanční prostředky v této oblasti do ústavní péče, tedy řeší až následky selhání péče rodičů. Z toho důvodu je potřeba zaměřit se na zajištění podpory a rozvoje preventivních služeb zejména terénních a ambulantních a také nových typů služeb pro děti a rodiny.“ (Mgr. Hana Jamrichová, MPSV)

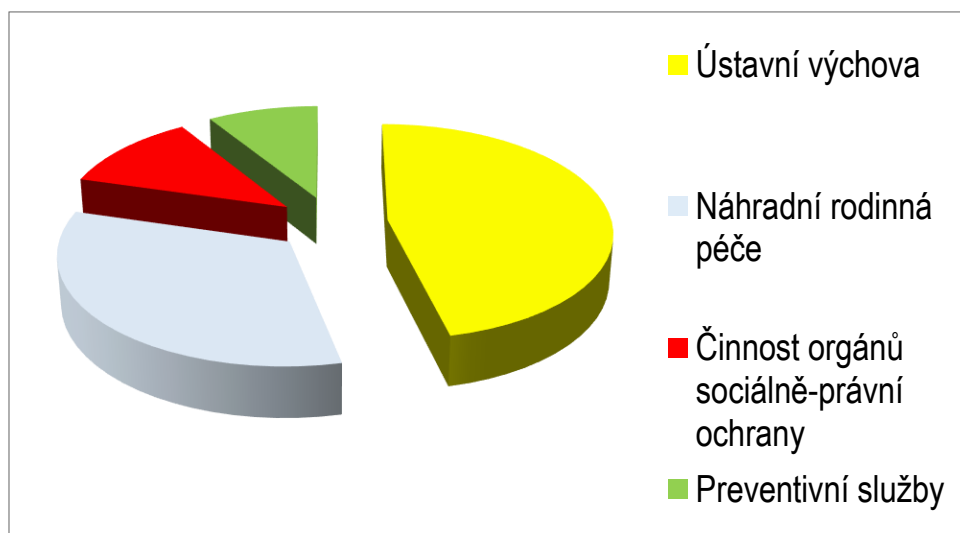
Inspirací může být Zlínský kraj, který jako první v České republice již neumísťuje nejmenší děti do institucionální péče.

„Díky rozvoji pěstounské péče na přechodnou dobu a jednotnému přístupu orgánů sociálně-právní ochrany dětí ve Zlínském kraji došlo k tomu, že lůžková kapacita dětských domovů pro děti do 3 let věku nebyla využita a proto došlo ke zrušení tohoto typu služby. Dvě organizace, které dříve

poskytovaly pobytové služby pro děti do 3 let věku, provozují zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc v celkové kapacitě 16 lůžek a začínají poskytovat terénní a ambulantní služby pro rodiny s dětmi. Rodiny mají mít takovou podporu, aby byly schopny uspokojit potřeby svých dětí. V případě, že to není možné, je nejlepším řešením zajistit výchovu a péči v přirozeném prostředí, stálou pečující osobou, která zná jeho potřeby a projevy, rozumí mu, má s ním navázaný vztah, dává mu zakoušet pocit bezpečí, a to i v situaci, kdy dítě vzhledem ke svému zdravotnímu stavu vyžaduje dočasnou speciální zdravotní péči v lůžkovém zařízení.“ (Mgr Helena Miklová, Krajský úřad Zlínského kraje)

PROSTŘEDKY V SYSTÉMU

Z pohledu ekonomického je situace ještě zřetelnější a nelogická. Navzdory všem studiím i doporučením odborníků je stále téměř polovina prostředků v systému vynakládána na ústavní péči (46 %). Přitom je jasné, že jde o nejnákladnější a nejméně vhodný typ péče o děti. Zarážející je v této souvislosti i fakt, že na pomoc vlastním rodinám dětí (*preventivní služby*) jde jen necelých 10 % nákladů.

Zdroj: MACELA Miloslav. Rozbor nákladů jednotlivých typů služeb péče o ohrožené děti. *Obec a finance*. 2014, 19(1), 46-48. ISSN 1211-4189. Aktualizováno autorem.

„Paradoxem je, že stát, namísto podpory původní rodiny, ve formě terénních ambulantních služeb, volí nejnákladnější a nejméně vhodný typ péče o děti – ústav.“ (Mgr. Marie Oktábcová, Nadační fond F&JT)

Proč je tedy tak složité začít tuto situaci řešit a snížit počty dětí v ústavech? Proč současný systém nefunguje tak, jak má? Jak řeší tento problém v ostatních státech? A jaké kroky se v této oblasti chystají v České republice? na tyto a další otázky hledali odpovědi účastníci mezinárodní konference **Bez ústavů!** ... Jsou situace, které zažijete jen v rodině, kterou pořádá Nadační fond J&T za finanční podpory Norských fondů.

Kontakt pro média:

Mgr. Lenka Mia Lukáčová

Tel.: 739 220 998

www.hledamerodice.cz

www.nadacnifondjt.cz